

været langt mere hensigtsmæssig og god, end den nu vilde være; efter den nye Maade, hvorpaa man nu fører Krig, efter hele den nyere Krigskunst, maatte en Militærs meget let befrygtes at ville være blot til Offer for Fjenden, naar man vil udsende den imod en vel udrustet og vel organiseret Hær. Jeg kan ikke troe Andet end at, efter de Fremmskridt i Krigskunsten, som man kalder det — og det er jo en Kunst nu —, som man har gjort, ville de Grunde, der tidligere have kunnet anføres for Almeenvæbning, nødvendigviis have tabt noget af deres Vægt, og jeg er derfor ikke af dem, der ville modsætte sig det nærværende Lovudkast, fordi det ikke er gaaet langt nok over mod Almeenvæbning. Jeg har virkelig en Frygt som den antydede, for at gaae videre i denne Retning. — Angaaende selve det forelagte Lovudkast i dets Enkeltheder, har jeg sagt, at jeg ikke vilde gaae ind paa disse, men der er dog et Punkt, som jeg vil udtale mig om, idet jeg blot nævner det, det nemlig, at man efter min Mening ikke kan faae et godt Forsvarsvæsen, uden at man blandt Andet stiller det ind under een Minister; det forekommer mig, at der maa være en Enhed her, at det Hele maa samle sig paa een Person som det vigtigste Punkt, og at den Samvirken, som maa og bør være tilstede, naar Forsvaret, efter de Kræfter, det iøvrigt har, skal kunne udrette det meest Mulige, stiller den Fordring, at een Minister staaer i Spidsen baade for Land- og Søværnet, for hele Forsvaret. — Endnu er der et Punkt i dette Lovudkast, som jeg skal tillade mig at høre min Tilfredshed med, og det er — uden at jeg her skal gaae ind i Enkelthederne — Underviisningsvæsenet. For mig staaer den Maade, hvorpaa Underviisningsvæsenet her er foreslaaet ordnet, — selv affeet fra Hovedhensigten dermed, at uddanne militaire Befalingsmænd —, som om den vil bidrage ganske overordentligt til at fremme Oplysningen og den aandelige Udvikling i Befolkningen. Dette Underviisningsvæsen vil være et nyt Slags Folkehøjskole, om jeg saa maa sige, og det vil have et stort Fortrin netop derved, at der vilde de Uformuende ogsaa kunne nyde godt af Underviisningen ligesaa vel som de Formuende, thi man fordrer ikke nogen betydelig længere Tjenestetid af dem, og man for-

drer ingen Betaling, hvilket er en stor Fordeel ligeoverfor den simple og uformuende Mand. Det var denne Betragtning af Underviisningsanstalterne, som jeg fandt mig opfordret til at udtale min Mening om.

Naar der nu spørges: Kunne I affeede Summer, som her ere foreslaaede, for at denne Plan kan blive gennemført, skal jeg erklære, at jeg ikke kan nægte, at de forekomme mig noget for rundelige. Jeg tør ikke dømme om eller høre nogen Mening om, for hvor stor en Sum der maatte kunne staaes efter vore Forhold virkelig god Armees; det er kun en løs Forestilling, jeg har derom, men det staaer for mig, som om vi, efter vort Lands Kræfter, maatte have ventet, at man vilde have kunnet faae et godt Forsvar for ca. 4 Millioner. Dette vil jeg blot antyde; thi Spørgsmaalet er her kun om den forskillige Opfattelse af, hvad der bør ydes af Befolkningen til dette Niemed. Jeg er enig med den ærede sidste Taler om, at der hos den store Mængde af Befolkningen er Villighed til at ofre til dette Niemed, hvad der maa ansees fornødent; det er ikke her, Uenigheden træder frem, men ved at sammenholde den Byrde, der iøvrigt paa hviler vort Land med det, der i Fredstid er absolut fornødent for at staae vort Land en Armees som den, vi ønske os, er det, at Spørgsmaalet kan blive besvaret noget forskilligt i det Enkelte. Men, som sagt, jeg har ikke dannet mig nogen bestemt Formening endnu; jeg nævner kun, hvad der har staaet og endnu i dette Dieblik staaer for mig som det, man maatte stræbe hen til.

Formanden: Folkethingsmanden for Sorø Amts 1ste Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Müller: Jeg havde et Dieblik forladt Salen og hørte derfor ikke en Deel af den ærede sidste Talers Foredrag, men jeg har ladet mig sige, at han har fundet det forunderligt, at jeg stemmer for en Trebeling med Hensyn til den kortere Tjenestetid. Derfor har jeg imidlertid ikke udtalt mig, thi jeg har netop, om end ikke dabled, saa dog fundet det urigtigt, at Commissionen har foreslaaet en